

Sygn. akt IV U 386/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2016r.

Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Paździerska

Protokolant: Karolina Płaczkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 05 sierpnia 2016r. we Włocławku na rozprawie

sprawy E. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o rentę rolniczą

na skutek odwołania E. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 24 maja 2016 roku znak: (...)

oddala odwołanie.

IV U 386/16

UZASADNIENIE

E. S. wniósł odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 23.05.2016r. odmawiającej mu prawa do renty rolniczej. Ubezpieczony zarzucił, że organ rentowy niewłaściwie zastosował przepisy ustawy tj. art. 21 ust. 1 w zw. z art. 21 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i bezzasadnie przyjął, że niezdolność do pracy nie powstała w wymaganym okresie tj. przed 01.06.2013r. Na rozprawie ubezpieczony podkreślił, że domaga się przyznania prawa do renty rolniczej na nowo a nie przywrócenia prawa do tego świadczenia.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że ubezpieczony nie spełnił warunków określonych w art. 21 ust. 1, ust. 2 i ust. 8 oraz art. 22 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

E. S. w dniu 27.11.2015r. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty rolniczej. Orzeczeniem Komisji Lekarskiej KRUS z dnia 26.04.2016r. ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym na okres od dnia 26.09.2015r. do września 2016r. Podstawą orzeczenia była choroba niedokrwienna serca po przebytych dnia 26.09.2015r. zawale serca.

Dowód: wniosek K 216 akt organu rentowego, orzeczenie Komisji Lekarskiej K 257-258 akt organu rentowego

Ubezpieczony w okresie od dnia 01.11.2002r. do dnia 30.11.2011r. pobierał rentę rolniczą.

Dowód: decyzja z dnia 05.12.2002r. k 35-36, decyzja z dnia 29.11.2004r. K 60-61, decyzja z dnia 06.12.2007r. K 93-94, decyzja z dnia 07.12.2009r. K 122-123 w aktach organu rentowego.

Następnie decyzjami z dnia 13.12.2011r. i 22.06.2012r. odmówiono ubezpieczonemu prawa do renty rolniczej z uwagi na to, że nie stwierdzono u ubezpieczonego całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Odwołanie ubezpieczonego od drugiej z wymienionych decyzji została oddalone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 06.12.2012r.

Dowód: decyzje z dnia 13.12.2011r. K 145, decyzja z dnia 22.06.2012r. K 194, wyrok z dnia 06.12.2012r. K 218 w aktach organu rentowego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego. Żadna ze stron treści tych dokumentów nie kwestionowała, ubezpieczony wskazał też, że nie kwestionuje ustalonej przez Komisję Lekarską KRUS daty powstania całkowitej niezdolności do pracy wiążąc moment powstania tej niezdolności z doznaniem w dniu 26.09.2015r. zawałem serca. Stan faktyczny sprawy był więc w istocie bezsporny między stronami.

Kwestią sporną pozostawała tym samym ocena prawna obowiązujących przepisów, pozwalająca na ustalenie, czy ubezpieczony spełnia pozostałe, poza całkowitą niezdolnością do pracy w gospodarstwie rolnym, wymagania określone ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników, pozwalające na przyznanie prawa do renty rolniczej.

Ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu renty rolniczej podnosząc, że stał się niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym podczas podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i posiada wymagany ponad 5 letni okres podlegania ubezpieczeniu. Ubezpieczony powołał się na stanowisko Sadu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 10.10.2009r. w sprawie III UZP 8/2009, gdzie stwierdzono, że do okresu ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty rolniczej wlicza się okresy pobierania renty rolniczej a taką rentę ubezpieczony pobierał od 2002 do 3.11.2011r.

Z kolei organ rentowy twierdził, że ubezpieczony nie spełnia warunków dla przyznania renty rolniczej, albowiem okresu pobierania renty rolniczej nie zalicza się do okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Warunki uzyskania prawa do renty rolniczej określa ustawa z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 277), która w art. 21 stanowi:

Renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, o którym mowa w ust. 2;
 - 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym;
 - 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.
2. Warunek podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres uważa się za spełniony, jeżeli okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego ubezpieczonego wynosi co najmniej: (...) 5 lat - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 30 lat.
3. Przy ustalaniu okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu zgodnie z ust. 2 stosuje się odpowiednio art. 20 ust. 1 i 2.

Z kolei art. 20 ust. 1 ustawy przewiduje, że do okresów ubezpieczenia zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Przepis powyższy do dnia 02.05.2004r. pozwalał na zaliczenie do wymaganych okresów podlegania ubezpieczeniom także okresów pobierania renty inwalidzkiej rolniczej jako renty okresowej, jednak nie więcej niż 2 lata. Z chwilą znowelizowania tego przepisu zlikwidowano możliwość zaliczania tychże okresów do okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do renty rolniczej dnia 27.11.2015r. Okres dziesięcioletni poprzedzający tę datę przypada na okres od 26.11.2005r. do 26.11.2015r. Ubezpieczony od 01.11.2002r. do dnia 30.11.2011r. pobierał rentę rolniczą. Po ustaniu prawa do renty podlegał ubezpieczeniu od dnia 01.12.2011r. Do dnia złożenia wniosku o rentę okres ten wynosi 3 lata 8 m-cy i 27 dni a więc mniej niż wymagany okres 5 lat. Tym samym Sąd stwierdził, że ubezpieczony nie spełnił warunku posiadania odpowiedniego tj. 5 letniego okresu podlegania ubezpieczeniom w okresie 10 lat poprzedzających złożenie wniosku o rentę.

W tym kontekście wskazać należy, że powoływana w odwołaniu przez ubezpieczonego uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13.10.2009r. II UZP 8/09 (OSNP 2010/7-8/94), nie dotyczy możliwości uznania za okresy ubezpieczenia okresów pobierania renty rolniczej. Sąd Najwyższy w uchwale tej stwierdził: „Do okresu ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy (art. 21 ust. 8 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.) wlicza się okresy pobierania renty rolniczej”. Przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego była więc kwestia oceny, jak należy liczyć okres 10 lat poprzedzających datę złożenia wniosku o rentę. Art. 21 ust. 8 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stanowi, że okres 5 lat, o których mowa w ust. 2 pkt 5, powinien przypadać w okresie ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy. Sąd Najwyższy rozpoznał pytanie prawne o treści: „Czy treść art. 21 ust. 8 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.) jest całkowitym uregulowaniem jednego z wymogów do ponownego uzyskania prawa do renty rolniczej wyłączającym stosowanie art. 58 ust. 2 w związku z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników?”. Art. 58 ust. 2 (zdanie ostatnie) ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) przewiduje, że do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, tzn. że w przypadku pobierania takiej renty okres 10 letni przesuwają się wstecz o okres pobierania tej renty. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w omawianej uchwale, w przypadku rolników, okres pobierania renty rolniczej wlicza się do tego 10-letniego okresu co oznacza, że nie podlega on przesunięciu wstecz. Przekładając powyższe rozważania na sytuację ubezpieczonego w rozpoznawanej sprawie wskazać należy, że organ rentowy prawidłowo określił 10 letni okres poprzedzający złożenie wniosku o rentę rolniczą na okres od 26.11.2005r. do 26.11.2015r. bez przesuwania go wstecz o okres pobieranej renty. Omawiana powyżej kwestia nie jest jednak tożsama z zagadnieniem możliwości zaliczenia okresu pobierania renty rolniczej do okresów ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Ta problematyka uregulowana jest w omówionym wcześniej przepisie art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jak wskazano wyżej, od 2004r. nie ma możliwości zaliczenia okresów pobierania renty rolniczej do okresów podlegania ubezpieczeniom i podnoszona przez ubezpieczonego kwestia opłacenia dobrowolnego składek za ten okres pozostaje bez wpływu na powyższe ustalenie. Na marginesie wskazać należy, że składki za ten okres zostały ubezpieczonemu zwrócone przez organ rentowy jako nienależnie opłacone.

Podsumowując, w ocenie Sądu, w przedmiotowym sporze rację należy przyznać organowi rentowemu, który prawidłowo uznał, że ubezpieczony nie spełnia warunków określonych w art. 21 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników dla przyznania prawa do renty rolniczej. Na marginesie, dla porządku, wskazać też należy, chociaż ubezpieczony nie wnosił o przywrócenie prawa do renty rolniczej, że nie spełnia on także warunków określonych

przepisem art. 22 ust. 2 ustawy, który stanowi, że prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, które ustało z powodu ustąpienia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od dnia ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym. Prawo do renty rolniczej ustało w przypadku ubezpieczonego dnia 30.11.2011r. Kolejna całkowita niezdolność do pracy powstała u ubezpieczonego dnia 26.09.2015r. a więc po upływie 18 m-cy od ustania poprzedniej niezdolności. Data powstania niezdolności u ubezpieczonego nie była kwestionowana więc Sąd uznał za niecelowe prowadzenie postępowania dowodowego w celu ustalenia innej daty, tym bardziej, że sam ubezpieczony powstanie tej niezdolności łączył z doznany zawałem serca.

W tej sytuacji Sąd uznał zaskarżoną decyzję organu rentowego za prawidłową i zgodną z prawem a tym samym brak jest podstaw do jej zmiany. Wobec powyższego, na podstawie art. 477 14 § 1 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołania.